

Sarajevo, 30.01.2023. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.01.2023. – 27.01.2023.

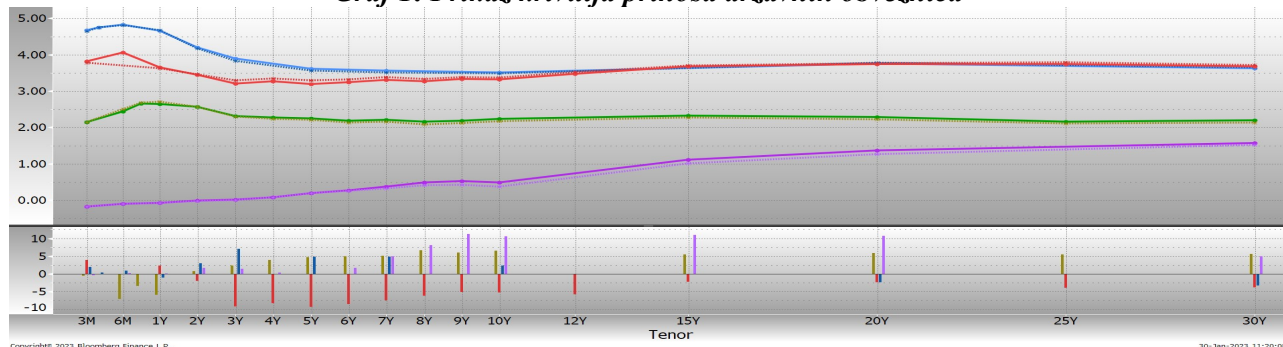
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	20.1.23	-	27.1.23		20.1.23	-	27.1.23		20.1.23	-	27.1.23		20.1.23	-	27.1.23	
2 godine	2.58	-	2.58	→	4.17	-	4.20	↗	3.49	-	3.47	↘	-0.02	-	0.00	↗
5 godina	2.21	-	2.26	↗	3.56	-	3.61	↗	3.30	-	3.20	↘	0.20	-	0.20	→
10 godina	2.18	-	2.24	↗	3.48	-	3.50	↗	3.38	-	3.32	↘	0.39	-	0.49	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	20.1.23	-	27.1.23
3 mjeseca	2.187	-	2.190 ↗
6 mjeseci	2.506	-	2.435 ↘
1 godina	2.729	-	2.668 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.01.2023. godine (pune linije) i 20.01.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako je u utorak i srijedu došlo do pada prinosa obveznica eurozone, od sredine tjedna prinosi su povećani nakon što je veći broj zvaničnika ECB potvrdio da nema namjeru da se zaustavlja sa započetim ciklusom povećanja kamatnih stopa. Većina je bila mišljenja da je potrebno nastaviti sa povećanjem kamatnih stopa od po 50 baznih bodova na naredne dvije sjednice u veljači i ožujku. Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je upozorio na to da ECB ne treba biti zadovoljna sa inflacijom, te bi mogla da nastavi sa povećanjem kamatnih stopa u II tromjesečju. U četvrtak je nastupilo razdoblje tišine za zvaničnike ECB zbog sjednice koja se održava ovog četvrtka. Prema istraživanju Bloomberg, provedenom u razdoblju od 20. do 25. siječnja, ekonomisti očekuju da će ECB povećati kamatne stope još dva puta za po 50 baznih bodova, te da će nakon toga usporiti sa povećanjem (za 25 baznih bodova) i onda zadržati kamatnu stopu na depozite na razini od 3,25% otprilike godinu dana. Očekuju da će snažnija ekonomija nakon toga pokrenuti seriju manjih smanjenja kamatnih stopa po 25 baznih bodova počevši od lipnja 2024. godine. Više od polovine od 47 sudionika ovog istraživanja smatra da ECB za sada kasni sa borbom protiv inflacije. Promatrano na tjednoj razini, prinosi njemačkih obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja su povećani između 5 i 6 baznih bodova, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani između 6 i 10 baznih bodova. Ministarstvo financija Njemačke je snažno odbacilo prijedloge o emisiji novog ujedinjenog duga na razini EU, navodeći da takav potez, koji ima podršku Francuske i predsjednika Europskog povjerenstva Michela, nije potreban i da bi poslao pogrešan signal tržištima. Dalje je

obrazloženo da bi u vremenima rasta kamatnih stopa i visoke inflacije EU morala poslati signale financijske stabilnosti, a ne signale za instrumente duga, te da bi u tom slučaju novi dug doveo do gubitka povjerenja na međunarodnim financijskim tržištima, a bilo bi i u suprotnosti sa mjerama monetarne politike ECB koje imaju za cilj da ukrote inflaciju. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's očekuje da će Njemačka, Italija i Slovačka u ovoj godini zabilježiti razine GDP-a od prije pandemije, te da će ova regija biti suočena sa „blagom recesijom“.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	-20,0	-20,9	-22,2
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	49,8	50,2	49,3
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	48,5	48,8	47,8
4.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	50,1	50,7	49,8
5.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	PROSINAC	4,6%	4,1%	4,8%
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	VELJAČA	-33,3	-33,9	-37,6
7.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	SIJEČANJ	90,3	90,2	88,6
8.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	SIJEČANJ	85,3	86,4	83,2
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	SIJEČANJ	-	109,1	107,9
10.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	SIJEČANJ	102,5	100,9	102,5
11.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	STUDENI	-	11,5%	12,5%
12.	GDP – Španjolska (Q/Q) prelim.	IV tromjesečje	0,1%	0,2%	0,2%
13.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	PROSINAC	-	14,5%	18,8%
14.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G)	PROSINAC	-	14,7%	20,5%
15.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (Q/Q)	IV tromjesečje	12,40%	12,87%	12,67%
16.	Ukupan broj nezaposlenih – Francuska (Q/Q)	IV tromjesečje	-	2.834.000	2.946.100
17.	Stopa nezaposlenosti – Finska	PROSINAC	-	6,7%	5,9%

SAD

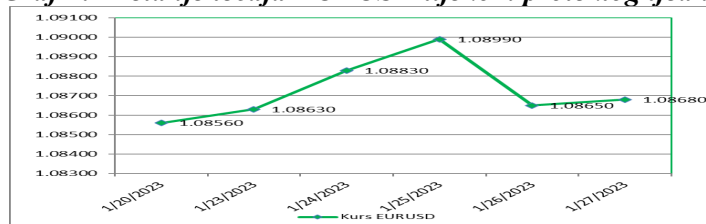
Prošlotjedno objavljivanje podatka o stopi rasta američke ekonomije iznad očekivanja u IV tromjesečju prošle godine, kao i djelomično pozitivnih podataka sa tržišta rada, te očekivanog usporenja rasta indeksa potrošačkih cijena je pozitivno utjecalo na financijsko tržište u SAD. Prinosi na američke državne obveznice su tijekom prošlog tjedna zabilježili rast, koji je više bio izražen na srednjem dijelu krive. S druge strane, navedeni podatci daju prostor Fedu da na narednim sjednicama uspori tempo povećanja referentne kamatne stope. Predsjednica Feda iz Kansas Sitija George je istaknula kako su zvaničnici Feda stava da portfelj vrijednosnih papira treba uključivati aktivu koju izdaje Ministarstvo financija SAD, a ne MBS-ove, odnosno obveznice koje kao kolateral imaju hipotekarne kredite. George je napomenula da Fed trenutno drži oko 2,6 bilijuna USD MBS-ova kao dio svog portfelja vrijednosnih papira od oko 8 bilijuna USD, a što je otprilike četvrtina ukupnog MBS tržišta. Tržišni sudionici su u iščekivanju odluka sa sjednice FOMC-a koja će se održati sredinom ovog tjedna.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SIJEČANJ	46,0	46,8	46,2
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	SIJEČANJ	45,0	46,6	44,7
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	21. siječnja	-	7,0%	27,9%
4.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	PROSINAC	0,5%	0,1%	0,9%
5.	Porudžbine trajnih dobara (prelim.)	PROSINAC	2,5%	5,6%	-1,7%
6.	GDP (Q/Q) godišnje – (prelim.)	IV tromjesečje	2,6%	2,9%	3,2%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. siječnja	205.000	186.000	192.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	14. siječnja	1.658.000	1.675.000	1.655.000
9.	Osobni prihodi	PROSINAC	0,2%	0,2%	0,3%
10.	Osobna potrošnja	PROSINAC	-0,2%	-0,2%	-0,1%
11.	PCE deflator(G/G)	PROSINAC	5,0%	5,0%	5,5%
12.	Indeks raspoloženja potrošača Sveu. iz Mičigena F	SIJEČANJ	64,6	64,9	59,7

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0856 na razinu od 1,0868, što predstavlja tjedni rast od 0,11%.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ekonomska aktivnost privatnog sektora je tijekom siječnja zabilježila izraženo usporenje za što biznisi uglavnom krive visoke kamatne stope BoE, štrajkove i slabu tražnju kupaca koja dodatno usporava. Preliminarni podaci za PMI indeks prerađivačkog sektora su pokazali da je u ovom sektoru došlo do blagog unapređenja aktivnosti. PMI kompozitni indeks je u siječnju smanjen na 47,8 bodova sa prethodnih 49 bodova. Ovo je najniži podatak od siječnja 2021. godine. Slabiji podaci PMI indeksa u odnosu na očekivane pojačavaju rizike recesije, smatraju ekonomisti iz S&P Global.

Tržišni sudionici sada očekuju da će BoE krajem ove godine ipak smanjiti referentnu kamatnu stopu kako bi potakla ekonomiju koja trenutno usporava. Očekuje se da bi smanjenje kamatne stope krajem godine moglo iznositi 0,25%. Ipak, za narednu sjednicu BoE koja je planirana za 2. veljače i dalje se očekuje da će referentna kamatna stopa biti povećana, prije nego dostigne vrhunac od 4,50% tijekom ljeta tekuće godine.

Ministar financija Velike Britanije Hunt je obećao da će se pozabaviti slabom produktivnosti i visokom inflacijom uz post Brexit reforme kako bi se potakao rast, ali je signalizirao da će se držati povećanja poreza, što je naišlo na neodobravanje od strane nekih zakonodavaca Konzervativne partije. Hunt ističe da povjerenje u budućnost počinje od iskrenosti prema sadašnjosti te se ne treba bježati od najvećeg izazova sa kojim se ekonomija suočava, a to je loša produktivnost.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	PROSINAC	23,2	26,6	18,8
2.	PMI prerađivački sektor P	SIJEČANJ	45,5	46,7	45,3
3.	PMI uslužni sektor P	SIJEČANJ	49,5	48,0	49,9
4.	PMI kompozitni indeks P	PROSINAC	48,8	47,8	49,0
5.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	PROSINAC	-	16,5%	18,0%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	PROSINAC	-	14,7%	16,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio rast sa razine od 0,87564 na razinu od 0,87743. GBP je deprecirala i u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2397 na razinu od 1,2382.

JAPAN

U posljednjem izvješću Kabineta Vlade Japana smanjena je projekcija rasta ekonomije Japana u siječnju, prvi put u posljednjih 11 mjeseci, pošto su pandemija i usporavanje globalne potražnje za tehnologijom naštetili izvozu, posebno u Aziji. Navedeno je da se „ekonomija umjereno oporavlja, ali je u posljednje vrijeme primjećena izvjesna slabost“. Vlada očekuje da će se ekonomija Japana, koja je treća po veličini na svijetu, razvijati u budućnosti, ali da se ipak treba posvetiti potpuna pažnja utjecaju širenja Covid19 nakon što su ukinuta stroga izvanredna ograničenja.

BoJ je priopćila da će po drugi put financijskim institucijama produžiti petogodišnje zajmove uz kolateral, nakon što je tijekom ovog mjeseca pojačala operacije opskrbe sredstava kako bi zaštitila svoju politiku kontrole krive prinosa. Pomenuto naglašava odlučnost BoJ da obuzda tržišne špekulacije o kratkoročnom

povećanju kamatnih stopa zbog prevelikog povećanja prinosa na obveznice. Iz BoJ je priopćeno da će provesti operaciju ponude petogodišnjih kredita od 1. veljače, kada će biti objavljen i iznos kredita koji se nudi. Inače, priopćenje je uslijedilo nakon što se rast prinosa na desetogodišnje državne obveznice u petak povećao blizu gornje granice BoJ od oko 0,5%, djelomično na osnovi podataka koji pokazuju da je inflacija u Tokiju dostigla skoro 42-godišnji maksimum.

MMF je priopćio da bi BoJ trebalo da dozvoli da se prinosi na državne obveznice kreću fleksibilnije, kao i da bude spremna za brzo povećanje kratkoročnih kamatnih stopa ukoliko se materijaliziraju „značajni” rizici rasta inflacije. Nakon godišnjih konzultacija sa BoJ, MMF je priopćeno da ultrastimulativna monetarna politika ostaje odgovarajuća budući da će se inflacija vjerojatno smanjiti ispod ciljane razine od 2% do kraja 2024. godine, osim ukoliko se plate značajno povećaju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SIJEČANJ	-	48,9	48,9
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	SIJEČANJ	-	52,4	51,1
3.	Kompozitni PMI indeks P	SIJEČANJ	-	50,8	49,7
4.	Prodaja širom zemlje (G/G)	PROSINAC	-	4,0%	4,5%
5.	Vodeći indeks F	STUDENI	97,6	97,4	98,6
6.	Koicidirajući indeks F	STUDENI	99,1	99,3	99,6
7.	Indeks prerađivačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	PROSINAC	1,6%	1,5%	1,7%
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	PROSINAC	1,0%	0,9%	-7,7%
9.	Stopa inflacije - Tokio (G/G)	SIJEČANJ	4,0%	4,4%	3,9%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 140,68 na razinu od 141,15. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 129,60 na razinu od 129,88.

NAFTA I ZLATO

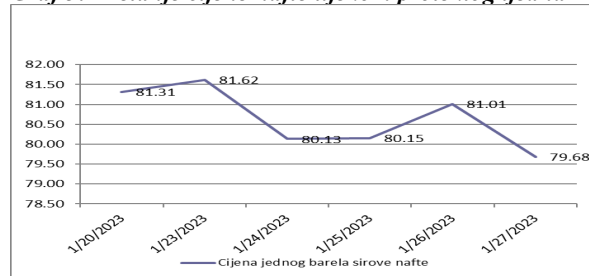
Na otvaranju tržišta nafte u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 81,31 USD (EUR 74,90).

Početkom tjedna cijena nafte je povećana, uglavnom pod utjecajem očekivanog ekonomskog oporavka najvećeg uvoznika nafte, Kine. Narednog dana cijena ovog energenta je smanjena nakon objavljenog izvješća OPEC+ u kojem nisu navedene preporuke za promjenu proizvodnje na sastanku koji se održava 1. veljače. Blagi rast cijene zabilježen je u četvrtak pod utjecajem očekivanja da će tražnja nastaviti da jača jer se Kina, najveći uvoznik nafte, ponovo otvara nakon restrikcija Covid19, dok su ekonomski podaci za SAD bili pozitivni.

Promatrano sa aspekta OPEC-a potrošači žele nižu cijenu nafte koja bi dovela do bankrotstva naftnih kompanija i zamrzavanja investicija u buduću proizvodnju. S druge strane, naftne kompanije sada ostvaruju rekordne profite. Ipak, ne investiraju u proizvodnju, pozivajući se na „neprijateljske“ politike vlada. Čini se da će tijekom siječnja cijena nafte izbrisati dobitke zabilježene početkom mjeseca, uglavnom pod utjecajem izvješća koji su pokazali neočekivanu ponudu nafte od strane Rusije, ali i zbog pojačane zabrinutosti oko ekonomije SAD, a unatoč očekivanom rastu tražnje za naftom od strane Kine. Reuters je objavio vijest da bi utovar nafte iz ruskih baltičkih luka trebalo da poraste za 50% tijekom ovog mjeseca u odnosu na prosinac. Trgovci smatraju da do porasta dolazi jer pokušavaju zadovoljiti snažnu potražnju u Aziji, te izvući korist iz rasta globalnih cijena energije, a što su potvrdili i izračuni Reutersa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 79,68 USD (EUR 73,32). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je smanjena za 2%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremlili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.926,08 USD (EUR 1.774,21).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata se stabilizirala blizu najviše razine u posljednjih devet mjeseci, nakon što su ekonomski podaci za SAD za IV tromjesečje 2022. godine ukazali na to da je ekonomija bilježila veći rast nego što se očekivalo, a što je protumačeno kao signal da je ekonomija i dalje otporna unatoč visokoj inflaciji i rastu kamatnih stopa.

Cijena zlata je u ponedjeljak blago smanjena u odnosu na dan ranije pod utjecajem jačanja USD i rasta prinosa, dok su investitori iščekivali objavljivanje ekonomskih podataka za SAD, usred očekivanja sporijeg povećanja referentne kamatne stope Feda. Do sredine tjedna cijena je imala tendenciju rasta, uglavnom zbog slabijeg USD, ali i manje agresivne politike Feda. Pad cijene ovog plemenitog metala zabilježen je u četvrtak nakon što su objavljeni pozitivni ekonomski podaci za SAD, koji su umanjili tražnju za sigurnim investicijama poput zlata. Zlatom se u petak trgovalo u uzanom rasponu, te je na zatvaranju tržišta zabilježen blagi rast u odnosu na dan ranije. Opreznost oko inflacije u SAD, kao i očekivanog ishoda sjednice Feda koja se održava u ovom tjednu, također utječu na investitore u zlato. Investitori su trenutno fokusirani na predstojeću sjednicu FOMC-a. Očekuje se nastavak rasta kamatnih stopa, ali sporijim tempom. Odluke ovog tijela će imati izravan utjecaj na cijenu zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.928,04 USD (EUR 1.774,05). Promatrano na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,10%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

